

Archiefverordening gemeente Nederweert 2018

De raad van de gemeente Nederweert;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 4 september 2018, BW-18-02012;

gelet op de artikelen 30, eerste lid van de Archiefwet 1995 en artikel 149 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de Archiefverordening gemeente Nederweert 2018:

Artikel 1. Zorgplicht burgemeester en wethouders

1. Op grond van de Archiefwet 1995 dragen burgemeester en wethouders zorg voor het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid van de wettelijke taken. En ze dragen zorg voor de interne regels voor het beheer van de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen.
2. *Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de onderlinge samenhang met andere onderdelen van het gemeentelijk informatiebeleid en nemen de nodige maatregelen.*

Artikel 2. Taken beheerder archief (gemeentesecretaris)

1. *In afwijking van artikel 32, tweede lid, van de Archiefwet 1995 is, bepalen burgemeester en wethouders dat de gemeentesecretaris is belast met het toezicht op de naleving van de Archiefwet 1995. Dit geldt voor het beheer van alle archiefbescheiden van gemeentelijke organen. Zowel de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte als niet overgebrachte archiefbescheiden.*
2. *De gemeentesecretaris brengt minimaal eens per twee jaar aan burgemeester en wethouders verslag uit over:*
  - a. *het beheer van de archiefbewaarplaats en de archiefbescheiden die hiernaartoe zijn overgebracht;*
  - b. *toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.*
3. *De gemeentesecretaris kan op verzoek of op eigen initiatief advies uitbrengen aan burgemeester en wethouders over:*
  - a. *het beheer van de archiefbewaarplaats;*
  - b. *de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.*

Artikel 3. Verantwoording door burgemeester en wethouders

1. Burgemeester en wethouders informeren de gemeenteraad minimaal eens per twee jaar over de uitvoering van de zorg voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen. Zij voegen daarbij in ieder geval:
  - a. het verslag van de gemeentesecretaris, bedoeld in artikel 2, eerste lid;
  - b. voor zover van toepassing, de gedurende de betreffende periode door de gemeentesecretaris aan hen uitgebrachte adviezen, bedoeld in artikel 2, derde lid;

- c. een voorstel voor de in het kader van de zorgplicht voor de archiefbescheiden te treffen maatregelen, zo nodig voorzien van een kostenraming.

Artikel 4. Opname in de archiefbewaarplaats van bescheiden van particulieren

Het college kan met instemming van de rechthebbende bescheiden van instellingen of personen, ongeacht hun vorm, in de archiefbewaarplaats opnemen als deze naar zijn oordeel van historische waarde zijn.

Artikel 5. Intrekking oude verordening

De Archiefverordening gemeente Nederweert 2011 wordt ingetrokken.

Artikel 6. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 9 oktober 2018.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Archiefverordening gemeente Nederweert 2018.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeente Nederweert,
9 oktober 2018.

De raadsgriffier,

De voorzitter,

E.G. Schrier

H.F.M. Evers

Toelichting

Algemeen

De Archiefwet 1995 (Archiefwet) legt de zorg van burgemeester en wethouders vast voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke overheidsorganen zoals:

- de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de burgemeester en de griffie.
- de gemeentelijke privaatrechtelijke rechtspersonen zoals bedoeld in artikel 160 van de Gemeentewet met één of meer publiekrechtelijke bevoegdheden;

Dit geldt ook voor de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt: zonder openbaar lichaam en/of die taken in mandaat uitvoeren (artikel 30, eerste lid, in samenhang met artikel 1, onderdeel b).

De gemeenteraad stelt een verordening vast. De verordening legt vast wat de zorg is die burgemeester en wethouders voor de gemeentelijke archiefbescheiden moet voeren. De verordening volgt de specifieke kaders die de Archiefwet 1995, het Archiefbesluit 1995 en de Archiefregeling stellen. Én is in lijn met de toepasselijke algemene regels van onder meer de Algemene wet bestuursrecht en de Gemeentewet. De vastgestelde verordening wordt aan gedeputeerde staten medegedeeld.

Verder bevat artikel 32, tweede lid, van de Archiefwet een opdracht aan de gemeenteraad om bij verordening regels te stellen over het toezicht op het beheer dat de secretaris voert op archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

Deze verordening herhaald niet de aspecten die al in deze 'hogere regelgeving'¹ zijn geregeld en die (automatisch) doorwerken. Ook bevat deze verordening geen regels over taken en bevoegdheden die rechtstreeks bij burgemeester en wethouders zijn belegd (en waarvan de gemeenteraad geen uitdrukkelijke regelgevende bevoegdheid is toebedeeld). Dit betreft o.a.:

- de bevoegdheid om een gemeentelijke archiefbewaarplaats aan te wijzen (volgt al uit artikel 31 van de Archiefwet);
- de taak ervoor zorg te dragen dat het beheer van de archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door burgemeester en wethouders toe te passen kwaliteitssysteem (volgt al uit artikel 16 van de Archiefregeling);
- het benoemen, schorsen en ontslaan van personeel (bevoegdheid is al geregeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder d, van de Gemeentewet).

Begrippen

Deze verordening bevat geen begripsbepalingen. In de Archiefwet zijn diverse begrippen gedefinieerd die in deze verordening aanbod komen zoals 'archiefbescheiden'. De in de Archiefwet gedefinieerde begrippen gelden ook voor deze verordening, afwijken is niet mogelijk.

Voor de begrippen, die in het verleden wel waren opgenomen in de Archiefverordening, geldt dat:

- het gebruik in de context van deze verordening niet tot misverstanden zal leiden (zoals 'gemeentearchivaris');
- ze zo weinig worden gebruikt dat voluit schrijven de voorkeur heeft (zoals 'wet');
- ze zelfs helemaal niet meer voorkomen in deze sterk gedereguleerde verordening (zoals 'beheerder').

---

¹ Zoals; Archiefwet; archiefbesluit; archiefregeling.

Om misverstanden te voorkomen is de definitie van het begrip 'archiefbescheiden' wel in deze toelichting opgenomen. Onder archiefbescheiden wordt (artikel 1, onder c, van de Archiefwet) verstaan:

1. bescheiden, ongeacht hun vorm, door de overheidsorganen ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd daaronder te berusten;
2. bescheiden, ongeacht hun vorm, met overeenkomstige bestemming, ontvangen of opgemaakt door instellingen of personen, wier rechten of functies op enig overheidsorgaan zijn overgegaan;
3. bescheiden, ongeacht hun vorm, welke ingevolge overeenkomsten met of beschikkingen van instellingen of personen dan wel uit anderen hoofde in een archiefbewaarplaats zijn opgenomen om daar te berusten;
4. reproducties, ongeacht hun vorm, welke bij of krachtens de wet in de plaats zijn gesteld van de onder 1°, 2° of 3° bedoelde archiefbescheiden of welke op grond van het bepaalde in artikel 7 zijn vervaardigd.

Het gaat dus niet alleen om (oude) papieren (documenten), maar ook digitale archiefbescheiden waaronder databases, websites, agenda's en berichten via sociale media. Om misverstanden te voorkomen wordt in de praktijk ook vaak de meer neutrale term 'informatie' gehanteerd als er over 'archiefbescheiden' wordt gesproken of geschreven.

Zorg en beheer

Zorg

Het begrip 'zorg' is niet gedefinieerd in de wet. Doorgaans, en in artikel 1 van deze verordening, wordt eronder verstaan:

- De (kaderstellende) bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het ontvangen, vervaardigen, bewaren en uiteindelijk vernietigen van archiefbescheiden (die daarvoor in aanmerking komen) op een wijze:
  - o waarmee de goede, geordende en toegankelijke staat gedurende de wettelijk voorgeschreven bewaartermijn is gewaarborgd.
  - o waarbij de authenticiteit van deze archiefbescheiden op ieder moment kan worden vastgesteld.

Beheer

Het 'beheer' van de archiefbescheiden is: de ambtelijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de beheerwerkzaamheden zoals:

- het behouden;
- bewerken;
- benutten;
- ter raadpleging of gebruik ter beschikking stellen aan de ambtelijke organisatie en het publiek.

Door het Informatiebeheer op orde te hebben:

- is een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering mogelijk.
- kent de gemeente haar eigen rechtspositie en die van anderen.
- is het mogelijk verantwoording af te leggen voor het gemeentelijk handelen.
- en kan de blijvende bewaring van cultuurhistorische informatie worden gegarandeerd.

Raadplegen archiefbescheiden, opmaken afschriften, bewerkingen e.d.

De archiefbescheiden die in een archiefbewaarplaats liggen zijn openbaar, op een paar uitzonderingen na (zie de artikelen 15, 16 en 17 van de Archiefwet). Iedereen is bevoegd die archiefbescheiden kosteloos te raadplegen. En daarvan of daaruit afbeeldingen, afschriften, uittreksels en bewerkingen te maken of op zijn kosten te doen maken. Dit geldt niet voor de uitzondering genoemd in de Archiefwet.

De tarieven die hiervoor in rekening worden gebracht zijn opgenomen in de "Legesverordening gemeente Nederweert".

Toelichting artikelsgewijs

De bepalingen die verdere toelichting vragen zijn hieronder nader behandeld.

Artikel 1. Zorgplicht burgemeester en wethouders

Dit artikel is een uitwerking van de zorgplicht van burgemeester en wethouders. In de algemene bepalingen van de Archiefwet en in hoofdstuk 3 van de Archiefregeling zijn voorschriften gesteld over de geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden. Daarnaast stelt de Archiefregeling burgemeester en wethouders verplicht om ervoor te zorgen dat het beheer van archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem.

Eerste lid

Dit onderdeel verplicht burgemeester en wethouders ervoor te zorgen dat voor het beheren van de gemeentelijke archiefbescheiden:

- beleid wordt geformuleerd
- interne regels (zoals 'beheersregels' of een 'werkinstructie') worden opgesteld.

Beide voor het beheer van archiefbescheiden van de gemeentelijke organen.

Tweede lid

Het tweede lid is gericht op de samenhang tussen de zorg voor archiefbescheiden en het gehele informatiebeleid. De zorg voor archiefbescheiden staat niet op zichzelf maar maakt onderdeel uit van het gehele gemeentelijk informatiebeleid. Daarom dient de zorg in samenhang te zijn met en af te zijn gestemd op onderstaande domeinen;

- informatiemanagement;
- informatiearchitectuur;
- informatiebeveiliging;
- openbaarheid;
- en de persoonsgegevensbescherming

En waar nodig neemt burgemeester en wethouders daartoe maatregelen.

Artikel 2. Taken gemeentesecretaris

Eerste lid

Uit de Archiefwet (artikel 32, lid 1 en 2) volgt dat als er een gediplomeerde gemeentearchivaris is benoemd, deze:

- *de gemeentelijke archiefbewaarplaats beheert;*
- *belast is met het toezicht op naleving van archiefwet voor archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.*

Als er geen gemeentearchivaris is benoemd, dan vervult de gemeentesecretaris de boven genoemde taken. Dit blijkt uit artikel 32, lid 1, Archiefwet.

Dit lid berust op de autonome verordenende bevoegdheid van artikel 149 Gemeentewet.

Tweede lid

Het tweede lid regelt de verplichting voor de gemeentesecretaris om periodiek verslag uit te brengen aan burgemeester en wethouders over:

- *het beheer van de archiefbescheiden de gemeentelijke organen en particulieren die zijn overgebracht naar/opgenomen in de archiefbewaarplaats;*
- *het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden gemeentelijke organen die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.*

Zo nodig kunnen burgemeester en wethouders (mede) op basis van dit verslag besluiten voorzieningen te treffen om de zorg voor het archief goed uit te kunnen oefenen.

De Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) van de Archiefwet vormen de basis van de verslaglegging. De KPI's zijn door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten ontwikkeld. En richten zich op het versterken van het horizontale toezicht door de gemeenteraad op de zorg over en het beheer van archiefbescheiden volgens de Archiefwet.

Burgemeester en wethouders (artikel 3 van deze verordening) stellen het verslag ter beschikking aan de gemeenteraad.

Voor de gemeenten waar de gemeentesecretaris verantwoordelijk is voor het verslag geldt het volgende. Het is aan de gemeentesecretaris om een toezichtverslag in te kopen bij:

- *een deskundige, bij voorkeur een (gediplomeerde) archivaris of;*
- *de auditdienst of een commercieel bedrijf of;*
- *zich te laten bijstaan bij het opstellen van het verslag door bijvoorbeeld een functionaris kwaliteitsbeleid.*

Zie tevens de VNG handreiking Horizontale verantwoording van de Archiefwet 1995 via Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) (april 2013).

Het is aan de gemeentesecretaris om het toezicht te beleggen binnen de interne controlefunctie van de bedrijfsvoering. Het opstellen van het verslag over het toezicht op het beheer van de niet-overgebrachte archiefbescheiden is een samenspel tussen de gemeentesecretaris en de feitelijk beheerders van de niet-overgebrachte archiefbescheiden. Deze laatste beschikken immers over informatie over de prestaties in het kader van de uitvoering van de Archiefwet.

Derde lid

De gemeentesecretaris kan op verzoek of eigen initiatief advies uitbrengen aan burgemeester en wethouders over:

- *het beheer van de archiefbewaarplaats (en de daarheen overgebrachte archiefbescheiden);*
- *het beheer van de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen die (nog) niet daarheen zijn overgebracht.*

Een voorstel om, in het belang van een goed beheer of toezicht, bepaalde voorzieningen te treffen is vaak onderdeel van een dergelijk advies.

Artikel 3. Verantwoording door burgemeester en wethouders

Burgemeester en wethouders informeren de gemeenteraad en de gedeputeerde staten minimaal eens per twee jaar over de uitoefening van hun zorgplicht voor de archiefbescheiden. Het verslag over het interbestuurlijk toezicht archiefbeheer en het jaarverslag van de secretaris kunnen een-en-hetzelfde verslag zijn.

Als er op te lossen knelpunten zijn, zal het onder b bedoelde voorstel neerkomen op een verbeterplan met, indien nodig, een bijbehorend plan van aanpak.

Als er aan de te nemen maatregelen extra kosten zijn verboden, dan zullen deze meegenomen moeten worden in de begrotingscyclus. Hierdoor wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld burgemeester en wethouders te controleren ten aanzien van hun wettelijke zorgplicht. Ook wordt op deze wijze een cyclisch proces van beleidsvorming, begroting en financiering, uitvoering, controle en (financiële) verantwoording en bijstelling geborgd.

De gedeputeerde staten hebben, onder meer, de bevoegdheid om systematische toezichtinformatie op te vragen op grond artikel 124h van de Gemeentewet. Het Besluit verstrekking systematische toezichtinformatie, dat uitvoering geeft aan artikel 124h, stelt verder regels aan het opvragen van deze toezichtinformatie, opdat gemeenten niet worden geconfronteerd met bovenmatige informatieverplichtingen.

Artikel 4. Opname in de archiefbewaarpplaats van bescheiden van particulieren

Veel particulieren, zoals personen, families, bedrijven, verenigingen, geloofsgenootschappen, particuliere instellingen en stichtingen, hebben bescheiden (documenten, foto's, prenten e.d.) met belangrijke historische waarde. Deze kunnen een goede aanvulling zijn voor de collectie van het gemeentearchief omdat daarmee een bredere kijk wordt geven op het beeld van de maatschappij. Daarnaast kunnen deze ook een goede aanvulling zijn op overheidsarchieven over bijzondere gebeurtenissen of kwesties die van historisch belang zijn (zogenoemde 'hotspots').

Als bescheiden van particulieren deze waarde hebben en opname naar oordeel van het college gewenst is, kunnen ze op grond van dit artikel worden opgenomen in de gemeentelijke archiefbewaarpplaats. De eigenaar van de bescheiden bepaalt de vorm van overdracht aan de gemeente (schenking, bruikleen of inbewaringgeving). Afspraken over, onder andere, de openbaarheid van de bescheiden kunnen worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de eigenaar en de beheerder van de archiefbewaarpplaats (artikel 16 van de Archiefwet). Voor het beheer van deze archiefbescheiden dienen voldoende middelen beschikbaar te worden gesteld door burgemeester en wethouders binnen de begrotingskaders gesteld door de raad. Dit met uitzondering van archiefbescheiden die in bewaring zijn gegeven en waarvan is overeengekomen dat het beheer daarvan door de eigenaar wordt vergoed.